

Van SUIKER-SIENTJE en haar KLANTEN

C. TH. JONGE JAN
DE GROOT

Rie
Reinderhoff

G.F. CALLENBACH N.V. NIJKERK

VAN SUIKER-SIENTJE EN HAAR KLANTEN

DOOR

C. TH. JONGEJAN-DE GROOT

PENTEKENINGEN VAN RIE REINDERHOFF

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

Hoofdstuk 1

SUIKER-SIENTJE

„Ziezo, ik zit.”

Dat zegt Suiker-Sientje en ze zet haar voeten op een stoof. Die stoof is heel ouderwets gevuld met gloeiende stukjes briket en zijn vijf gaten zijn er rozig door gekleurd. Heerlijk warm, hoor.

Maar wie is Suiker-Sientje?

Dat weet iedereen in het dorp, waar Sientje woont.

Suiker-Sientje is een oud vrouwtje van ongeveer zestig jaar. Er zijn al zoveel kreukjes en vouwtjes in haar vel.

Ze heet Suiker-Sientje, omdat ze suiker verkoopt. Ja, ze verkoopt nog veel meer, hoor! Thee en koffie en rijst en stroop en . . . petroleum.

Olie bij etenswaren? Ja, in het dorp moet je maar niet zo nauw kijken. Er zijn nog wel huizen, die verlicht worden door een olielamp. Het kamertje van Suiker-Sientje ook.

En kijk maar eens, of je niet alles in haar kamertje zien kunt. Je ziet haar zitten in haar rieten leunstoel met haar witte heldere muts op en het schone schort voorgestrikt.

En in het kamertje snort het kachelkje en poes zit er naast.

Op de vloer ligt een gestreept kleed en er staat een heel grote glimmende kast. Die kast heeft een heel dikke buik en een deftige kroon boven zijn deuren.

Hij is al meer dan tweehonderd jaar oud. Nog ouder dan de Friese klok, die zo gezellig knort voor hij slaat.

„Tingelingeling.”

Hè, dat is nou jammer. Daar zit Suiker-Sientje net en nu moet ze weer opstaan.

Maar als ze zuchtend haar voeten van haar stoof heeft genomen, hoort ze roepen: „Blijf maar.”

Daar wordt de deur van het kamertje al opgeduwd.

O, gelukkig, het is de kostersjuffer maar. De kostersjuffer is ook wel een klant, maar die moet iedere Zaterdag hetzelfde hebben. Suiker en boter en rijst en zeep. Maar dat staat allemaal al klaar in een mandje.

Toch moet Suiker-Sientje wel opstaan, want Hanna, de kostersvrouw, is gewend een heerlijk kopje koffie te krijgen. Veel suiker en veel melk moet er in en ze krijgt er een babbelaar bij ook. Die bewaart Suiker-Sientje in een trommeltje, dat op het theeblad staat. Ze knappen zo heerlijk, die babbelaars.

Hè, Hanna schuift dicht bij de tafel en vouwt haar armen over elkaar en dan zegt ze precies hetzelfde als Suiker-Sientje straks deed. Ze zegt: „Ziezo, ik zit.”

Alweer een vrouwtje dat moe is. Ja, dat heeft het ook druk gehad. Ze heeft de banken van het kerkje gestoft en de paden geveegd. Ze heeft het koper van de Bijbel nog eens extra gepoetst. Het is morgen Kerstmis, zie je.

En dan beginnen ze elkaar te vertellen van de drukte, die ze gehad hebben. Mens, houd er van op.

Die Suiker-Sientje heeft zoveel krenten en rozijnen en meel verkocht. Er zal heel wat krentenbrood gebakken zijn, hoor!

En toen heeft ze haar winkel nog geschrobd en de toonbank geschuurd.

„Ja, ik ben ook al vijf en zestig,” zegt ze.

Ziezo, nu weten we hoe oud Sientje precies is. Juist tussen de zestig en zeventig. Ze neemt de koffiekkan op en wil nog eens vertellen en . . . .

„Tingelingeling . . . .”

Neen maar, nõg een klant. Hoe kan dat nou? Iedereen in het dorp weet toch wel, dat Sientje niet graag lastig gevallen wordt in de avond.

De veldwachter neemt het nu wel niet zo nauw met de winkel-sluiting, maar Sientje is moe.

Ja en toch ging het belletje. En daarom sloft Sientje naar het winkeltje.

Hanna blijft hoofdschuddend achter. Zeker iemand, die wat vergeten is, denkt ze. Sukade misschien, wie zal het zeggen? Vervelend, hoor! Erg vervelend, want dit koffie-uurtje, dat is nu eigenlijk helemaal alleen voor haar en voor Suiker-Sientje.

Hoofdstuk 2

EEN ONVERWACHTE LOGEERPARTIJ

En nu staat er toch nog een klant in Sientje's winkeltje. Het is Gijs Postma en hij moet veel boodschappen hebben ook. Er bungelt een grote klepmand aan zijn arm en hij heeft een heel lijstje in zijn hand, waarop alles staat wat hij hebben moet.

Maar waarom komt hij toch zo laat? Wel, Gijs Postma is een schippersjongen en de „Klara”, het schip van zijn vader, is nog maar juist in de vaart aangekomen.

Gijs is blij, hoor, dat ze Kerstfeest vieren in dit dorp. Ze komen er vaak en hij kent de mensen zo goed.

De mensen kennen hem ook. Suiker-Sientje zegt: „Ha Gijs, lig-

gen jullie weer eens hier met het schip? Hoe is het thuis?"

„Goed,” knikt Gijs. Maar dan zegt hij: „O neen. . . . niet goed. . . . Moeder is een beetje ziek.”

Hè, dat is waar ook. Hij was het bijna vergeten.

„Ben je erg koud, Gijs? Kom maar even achter, dan kun je je daar warmen bij de kachel.”

Nou ja, zo koud is Gijs niet, maar hij wil best even met Sientje naar haar kamertje. Hij kent het trommeltje met de babbelaars ook wel.

En de boodschappen? Daar is geen haast mee. Een half pond thee en vijf pond rijst en allemaal dingen, die schipper Postma nodig zal hebben, als zijn lange platte schuit de reis weer vervolgt.

De „Klara” blijft wel een week lang liggen in de vaart. Die boodschappen komen wel terecht.

Gijs moet alleen een fles petrolie meebrengen en die kan hij zelf wel vullen. Hij doet zoiets graag. Je zet dan de litermaat op het vat en je pompt maar en de straal spuit zo fijn in de maat.

En dan moet de olie door de trechter in de fles. Allemaal fijne werkjes en Gijs kan dan gelijk nog eens rondkijken in het knusse winkeltje van Suiker-Sientje, waar de grijze zakjes nog zo ouderwets boven de toonbank aan een touwtje bungelen.

En dan gaat hij weer naar achteren en wast zijn handen onder de pomp en Sientje babbelt: „Zeg maar tegen je vader, dat ik morgen eens naar je moeder kom kijken, als ik uit de kerk kom. De boodschappen moet je maar na Kerstmis komen halen. Ik maak ze dan wel klaar.”

„Zo,” zegt Hanna, de kostersvrouw, „jij hoeft dus alleen je fles maar te dragen, Gijs. Wel, dan zou ik zeggen, dat jij mijn mand maar eens aan je arm moest nemen. Dan draag ik de olie wel. Je bent jonger dan ik en we moeten toch dezelfde kant uit.”

Ja hoor, dat wil Gijs wel. Even later stappen Hanna en hij samen over de weg. Hanna slaat haar doek stijf om haar schouders en Gijs trekt zijn muts nog eens diep over zijn oren.

Ja, als je pas buiten komt, voel je de kou toch wel. Zo'n geniepige bijtende waterkou.

Gijs verlangt alweer naar de gezellige roef van hun schip, waar het net zo warm is als in het kamertje van Sientje.

Als moeder nu maar niet erg ziek is geworden, zie je.

Die Gijs loopt zo hard, dat Hanna hem haast niet bij kan houden. Ze hijgt er van.

Nu nog het bruggetje over en dan kun je de schuit zien liggen. Maar wat is dat? Er staat een auto aan de kant, vlak bij de „Klara”. Twee grote koplampen werpen hun felle lichtbundels over de grasberm langs de weg.

O, wat schrikt Gijs. Hij wil de mand neerzetten en naar de schuit toe hollen. Zou het erger zijn met moeder? Dat was zeker de doktersauto, die daar stond.

Hanna schrikt ook. „Geef maar hier mijn mand,” zegt ze, „en ga gauw naar het schip.”

„Klots-klots-klots” gaat het over de loopplank. Hanna krijgt een hartklopping van angst. Zo'n jongen toch. Die loopt daar op een drafje over zo'n smalle plank. Hij kon wel zo in het water vallen. Gelukkig is hij nu al aan dek. Hanna wil wachten tot de auto weg is en dan wil ze vragen, hoe het met de moeder van Gijs gaat.

Maar ze hoeft niet te wachten, tot die auto weg is. De vader van Gijs is de kajuitstrap opgeklommen, toen hij Gijs over het dek hoorde lopen. In het licht van de koplampen ziet hij Hanna staan.

„Nee Gijs,” zegt hij, „je mag niet naar beneden. Je kan nu niet bij moeder zijn.”

En dan gaat vader naar Hanna en zegt tegen haar, dat zijn vrouw ziek is en alleen moet zijn en dan vraagt Hanna, of Gijs dan met haar mee zal gaan voor één nachtje.

Gijs zegt niets. Hij vraagt even later angstig: „Is moeder heel erg ziek, vader?”

„Nee jongen, dokter zegt dat we ons niet ongerust hoeven te maken.”

„Hoe laat mag ik morgenochtend dan weer naar u toe komen, vader?”

„Laten we afspreken, dat ik je kom halen, Gijs.”

„Maar eh . . . als u mij vergeet?”

Nu moet vader in al zijn zorg toch even lachen.

„Ja Gijs,” zegt hij, „als ik je vergeet, dan varen we na Kerstmis met de „Klara” weg zonder jou.”

Ja, nu begrijpt Gijs wel, dat hij iets doms gezegd heeft. Hij is ook niet meer zo angstig. Vader zou immers geen grapje maken, als het heel erg met moeder was.

Vader verdwijnt alweer in de roef en Hanna trekt zijn arm door de hare.

„Ga maar gezellig met mij mee, jongen,” zegt ze.

Lekker warm is het onder de doek. Hanna draagt nu zelf haar mand. Ze hoeven niet meer zo ver te lopen. Het huis van de koster ligt aan het eind van de weg langs de vaart.

„Ziezo, we zijn er,” zegt Hanna al gauw.

Ze zet haar mand neer en steekt haar hand in een gleuf van haar rok. Daar onder zit de zak, waarin haar sleutel zit.

Zo'n ouderwets vrouwtje! Met tien rokken en een sleutel in een zak.

Dat is allemaal heel grappig.

Als de moeder van Gijs maar niet ziek was, zie je.

Hoofdstuk 3

IN DE TOREN

Het huis van Hanna leunt tegen het kerkje aan. Het is ook al zo oud. Het staat wel op een steen te lezen hoe oud. Wel zeshonderd jaar.

Het kerkje is even oud. Zijn toren helt al een beetje naar voren, net als een besje, dat gebogen gaat lopen.

Kan die toren dan niet vallen? Neen hoor, telkens komen er deftige heren, die passen en meten en kijken, of de toren niet al te veel naar voren komt.

Gijs kent die toren wel en de kerk ook. Hij is met vader en moeder naar de kerk gegaan, als de schuit 's Zondags hier in de vaart lag.

Hanna heeft nu de deur geopend. Het is een houten boogvormige deur met zwaar ijzeren beslag.

Gijs stapt achter Hanna naar binnen en komt dan in een stenen gang. Links en rechts in de gang is een deur. De rechterdeur staat open. Er waait een kille duffe lucht door naar binnen.

„De koster is in de toren,” zegt Hanna. „Wil je soms even naar hem toe gaan?”

Gijs weifelt. Hij zou het heerlijk vinden om naar boven te klimmen, maar het is er zo griezelig donker.

De kostersvrouw weet raad. Ze neemt een lantaren van een haak en steekt de kaars er in aan. Ze gaat de torendeur door en houdt het licht in de hoogte.

„Klim die trap maar op,” zegt ze. „Zie je, dat er licht brandt? Het is electrisch licht en mijn man is daar. Je hoeft niet bang te zijn.”

Gijs klimt de trap op. Eigenlijk is het een ladder. Er is beneden licht en boven licht. Er hangen spinnewebben en er ritselt iets. Is het een vogel of een vleermuis? Gijs loopt wat vlugger.

„Mijndert, er komt bezoek voor je,” roept Hanna naar boven.

O, wat klinkt haar stem hol. Gijs is blij als hij boven is. Daar staat de koster. Hij ziet er heel wat minder deftig uit dan 's Zondags. Hij heeft een blauwe kiel aan en een rode zakdoek om zijn hals geknoopt. Over zijn bril heen kijkt hij Gijs aan.

„Ah zo, jij bent het zoontje van schipper Postma, hè? Je komt wel wat laat in de avond om de toren te bekijken.”

„Moeder is ziek en nu mag ik hier vannacht blijven,” zegt Gijs.

„Maar eh. . . de dokter zegt, dat het niet erg is.”

De koster knikt. „Zo, zo,” zegt hij, „Hanna zal het prettig vin-

den, dat je bij ons blijft. Dan zullen we maar eens gauw naar beneden gaan."

Ja, maar Gijs wil wel graag eventjes rondkijken in de toren.

„Tik - tak - tik - tak . . . .”

Dat doet de slinger van de torenklok.

„Kijk maar eens naar boven, Gijs,” zegt Mijndert.

Gijs kijkt heel eventjes naar boven. In de schemer van het kleine elektrische lampje ziet hij zware stoffige balken en verweerde stenen. Er hangt ook een touw.

Gijs probeert, of hij er bij kan, maar Mijndert schudt het hoofd.

„Klokken luiden is geen werk voor jongens. Het is mannenwerk, Gijs. Ik heb er mijn handen vol aan. Dat zul je morgenochtend eens horen, als de kerkklokken beieren over het dorp.”

„Gaat u dan aan het touw trekken?”

„Ja, als het God belieft, zal ik dat doen,” knikt de koster. „Wij zijn maar mensenkinderen en we weten niet, of we morgen nog leven zullen, maar ons leven is in Gods hand.”

Dan denkt Gijs weer aan zijn moeder. Haar leven is ook in Gods hand.

„Kom nu gauw mee naar beneden, Gijs. Mijn vrouw zal niet weten waar we blijven.”

Samen dalen ze de trap af en dan draait de koster het lichtje uit.

Nu staan ze even in de donkere toren.

Gijs hoort weer allerlei vreemde geluiden. Hij kijkt naar boven. De wind fluit door de galmgaten en de vogels, die er nestelen, fladderen onrustig heen en weer.

„Als ik hier alleen was,” denkt Gijs, „zou ik heel bang zijn. Brr, wat zou ik het griezelig vinden.”

Achter de koster aan gaat hij de deur door. Hanna heeft hen horen aankomen. Ze zet de deur van haar kamer wagenwijd open. Het is licht en warm binnen en er pruttelt een pannetje pap op het fornuis.

„Die kamer van Hanna lijkt wel een beetje op het roefje van ons

schip," denkt Gijs. „Ook zulke kleine raampjes en een kooi om in te slapen."

Ja, maar die kooi heet hier bedstede. Hij staat een beetje open, want Hanna heeft schone lakens op het bed gelegd en de kussens hoog opgeschud.

„Je zult vannacht lekker slapen in mijn huisje," zegt Hanna. „En als het gaat waaien, zul je er niet veel van horen, want de muren zijn wel een meter dik."

„Is het huis net zo oud als de kerk?" vraagt Gijs.

„Ja," zegt de koster, „en ik heb hier altijd gewoond. Mijn vader was hier koster en mijn grootvader ook. Kijk, daar hangen hun portretten."

„Eerst eten en dan kijken," zegt Hanna. „Ik heb de pap opgeschept."

't Is heerlijke karnemelkse pap met stroop er in.

Als Mijndert gebeden heeft, tasten ze toe. Gijs heeft honger en eet wel drie borden vol. Zo'n holle-bolle Gijs.

Gelukkig maar, dat de pan boordevol was.

Hoofdstuk 4

DE KOSTER VERTELT

Hanna heeft de borden weggenomen. Ze heeft het roodwollen kleedje met de zwarte bloemen over de tafel gespreid en het theeblad met de kopjes er op gezet. Er staat een theelichtje op het blad met rode glaasjes.

Hanna heeft haar breiwerk opgenomen en laat de breinaalden tikkelen. Sokken voor Mijndert. Zo sleets als die man toch is met dat heen en weer klimmen in de toren.

Mijndert heeft zich gewassen en opgeknapt. Hij heeft een van de pijpen gestopt, die in het pijpenrekje hangen en steekt er de brand in. Dan trekt hij zijn voeten op een der sporten van zijn

stoel en zegt: „Ja, ja, ik heb hier gewoond, toen ik een klein jongetje was.”

„Mocht u toen ook wel eens de trap op?”

„Ja, maar alleen als mijn vader ging. Eens ben ik ongehoorzaam geweest en dat heeft me veel narigheid bezorgd.”

Gijs trekt zijn stoel naderbij.

„Klom u toen alleen de toren op?”

„Het was op een dag als deze. Koud en guur en vlak voor Kerstmis. Vader was naar boven geweest en had de deur naar de gang open laten staan. Ik glipte naar binnen en ging op verkenning uit. O, eerst was het wel leuk. Ik klom tot boven in de toren en keek uit over het dorp. Ik zag de mensen als kleine poppetjes. Ik vond oude vogelnesten en sneed met een mesje mijn naam in 't hout. Ja, 't was allemaal erg leuk.... Totdat het schemer werd. Toen daalde ik de trap af en . . . . vond de deur gesloten.”

Gijs rilde. Alleen in die toren en dan in het donker, want het licht was er toen natuurlijk nog niet.

„Hebt u toen gegild?”

„Ik heb gehuild en geschreeuwd tot mijn keel rauw was, maar de muren zijn hier dik, mijn jongen. Bovendien liepen vader en moeder in het dorp naar mij te zoeken. Ze konden me niet horen.”

„Bent u er de hele nacht in gebleven?”

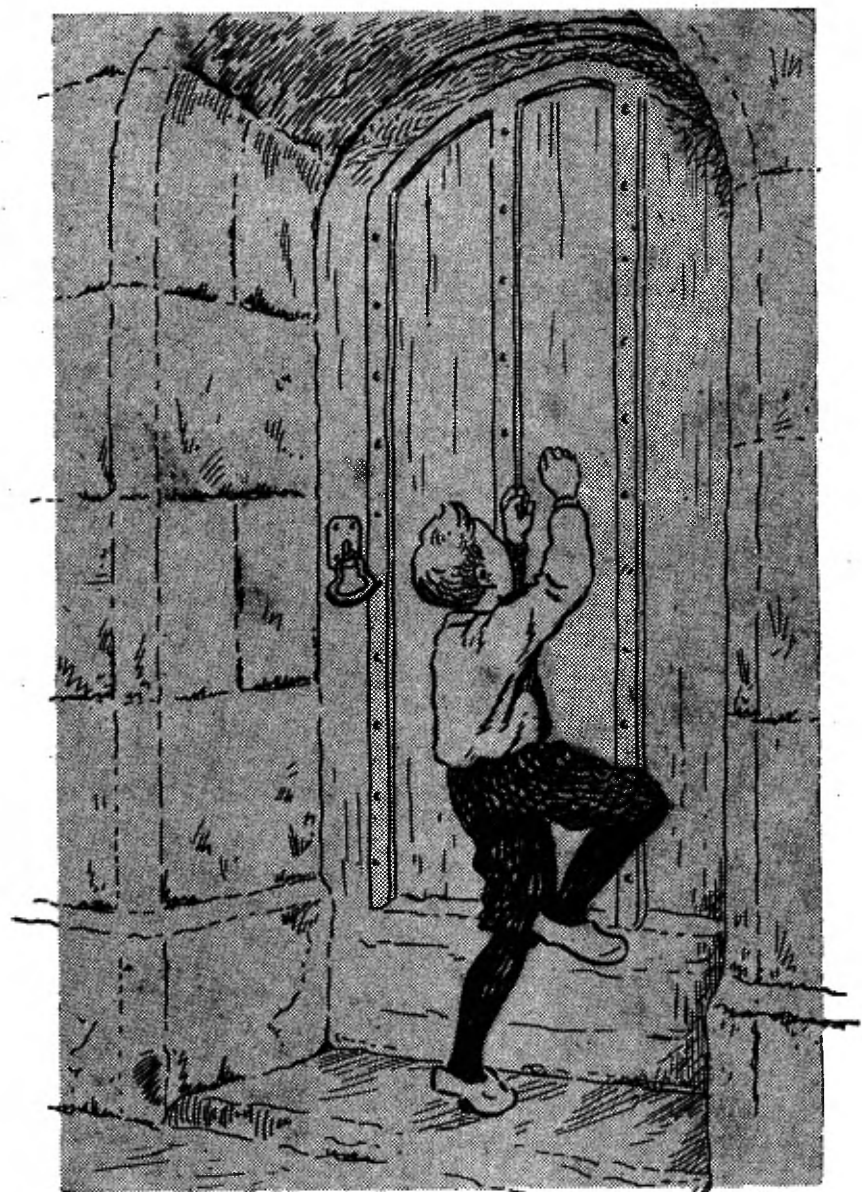
Mijndert schudt het hoofd.

„Weet je, wat ik gedaan heb, Gijs, toen ik geen raad meer wist van angst? Ik ben neergeknield en ik heb gebeden, of de Here Jezus bij me wilde blijven en of Hij wilde maken, dat vader en moeder mij vonden.”

„Maar . . . maar het was uw eigen schuld.”

„Ja jongen, maar de Here Jezus vraagt niet, of je door eigen schuld in moeilijkheden bent geraakt. Als je bidt, hoort Hij ons altijd. We mogen tot Hem gaan, regelrecht tot Hem gaan en tot Hem bidden.”

„Dat is het wonder van het Kerstfeest,” zegt Hanna zacht. „We

R.L.R.

gedenken dan, dat de Here Jezus op aarde gezonden werd om ons zalig te maken. Als we in Hem geloven, mogen wij tot Hem gaan met al onze moeiten. Daarom maakt Kerstmis ons zo blij." Wanneer Gijs een poos later in de bedstede ligt, denkt hij aan het verhaal van de koster. Hij ligt zo gezellig. De lamp brandt en de koster en zijn vrouw zitten nog bij de tafel.

Hanna knikkebolt, maar Mijndert leest de krant. Het is hier geen sikkepitje griezelig, zoals in die donkere toren. . . . brrr.

Gijs denkt aan hun schip. . . . aan de „Klara". Zou de dokters-auto al weg zijn? Zou moeder nog erg ziek zijn?

„Spaar vader en moeder vannacht," heeft hij straks gebeden, voor hij in bed stapte.

Dat doet hij iedere avond. Soms denkt hij er niet eens bij na. Maar nu is moeder ziek. Hij is ongerust over haar.

Gijs vouwt nog eens zijn handen en bidt en vraagt, of God zijn moeder beter wil maken.

Gijs mag zo maar tot God bidden. Dat mag, omdat de Here Jezus op aarde is gekomen en voor onze zonden gestorven is. Nu kan Gijs weer blij zijn en gerust gaan slapen.

En morgen. . . . morgen zal het Kerstfeest zijn.

Hoofdstuk 5

DE VERRASSING

Bim - bam. . . . bim - bam. . . ."
Gijs schrikt wakker van het harde klokkengelui. Hij vliegt overeind en stoot zijn hoofd tegen het lage plafond van de bedstede.

„Au," roept hij en Hanna, die in haar kamertje bezig is, moet even lachen.

„'t Is hier allemaal maar oud en vermolmd," zegt ze.

„Maar de planken zijn nog keihard," zegt Gijs en hij wrijft over zijn hoofd.

Doch dan heeft hij geen tijd meer om aan die pijnlijke plek te denken. Hij vraagt of vader al geweest is om hem te halen.

„Kleed je maar aan,” zegt Hanna, „en als je vader niet komt, zal ik nog voor kerktijd gaan kijken, hoe het met je moeder is.”

„Gelukkig komt vader wel. Voor Gijs aangekleed is, klopt hij al op het kleine ronde raam in de dikke muur. Hij kijkt zo blij. . . . zo blij.

„O, moeder is vast weer beter,” roept Gijs.

Vader heeft de Zondagse kleren van Gijs meegebracht. Zijn gestreepte plus-four en de warme wollen trui, die moeder voor hem gebreid had.

„Is moeder. . . . kan moeder alweer naar de kerk gaan, vader?”

„Nee Gijs, dat kan moeder nog niet, maar. . . . maar. . . . Nee, ik vertel je nog niets. Als je heel rustig doet, mag je zelf even naar moeder gaan kijken op het schip.”

O, wat is Gijs gauw aangekleed. Met een boterham in zijn vuist stormt hij weg. Maar op het schip schommelt hem een dikke juffrouw tegemoet, die hij niet kent.

Zij zegt: „Zo, ben jij Gijs? Ik ben Trijntje, de baker en je zult twee weken lang naar mij moeten luisteren. Nu mag je naar beneden gaan, als je heel zacht doet.”

Trijntje, de baker? Als er een baker is, moet er ook een klein kindje zijn. Ja hoor, dat is er ook. Gijs sluipt op zijn tenen en ziet zijn moeder en naast de kooi, waarin moeder ligt, slaapt in een houten kribje een kindje. Gijs heeft een broertje gekregen.

„Dag jongen,” zegt moeder. „Ben je blij met de kleine Klaas?” De kleine Klaas! Het is nog maar een klein wriemelend hoopje in het bedje. Er valt nog niets te spelen.

„Maar later . . . ,” denkt Gijs, „later, als hij groter is!”

Gijs krijgt twee beschuiten met muisjes en hij mag moeder even knuffelen, maar dan moet hij weer vertrekken. Moeder moet slapen.

Later zit Gijs met vader in de kerk. Hij ziet zoveel bekende gezichten om zich heen. Daar zit Suiker-Sientje. Ze knikt hem lachend toe. Ze weet zeker ook al, dat hij een broertje gekregen heeft.

Gijs luistert naar de dominee, die preekt over het Kindje in de kribbe.

„Klaasje ligt ook in een kribje, maar hij is niet arm,” denkt Gijs. „De Here Jezus was wel arm. Hij moest uit Zijn rijke Hemel neerdalen om op aarde arm te zijn.”

Nu mocht Gijs gisteren tot Hem gaan om tot Hem te bidden. En vandaag mag hij Hem danken voor het broertje in het kribje.

„Maar voor het Kind in de kribbe, dat in Bethlehem geboren werd, moet je nog veel meer danken,” denkt Gijs. „Want Hij werd geboren tot blijdschap voor alle mensen.”

Het is een mooi en blij Kerstfeest voor Gijs.